

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U R N I K

1
2024

TEMA MESECA

Test kuhalnikov

Z NAMI NA POT

**Bad Kleinkirchheim/
St. Oswald**

4,40 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – IZDELEK MESECA FEBRUARJA

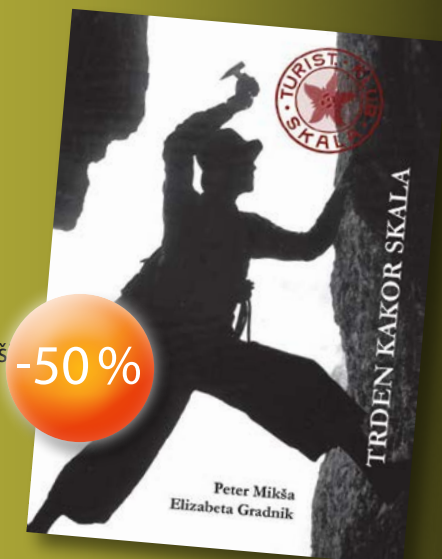
TRDEN KAKOR SKALA, Kratka zgodovina Turistovskega kluba Skala, Peter Mikša, Elizabeta Gradnik

Knjiga je prva zgodovinska monografija o TK Skali, ki na 112 straneh prinaša zgodovinski pregled delovanja tega elitnega slovenskega gorniškega kluba. Obdobje delovanja Skale velja za eno najbolj vsestransko bogatih v slovenski gorniški zgodovini. Iz vrst skalašev je izšlo mnogo odličnih alpinistov, smučarjev, sankočev, gorskih reševalcev, fotografov, literatov, predavateljev in filmskih ustvarjalcev. Težko je reči, v kateri od teh dejavnosti je TK Skala dosegel najlepše rezultate, ker je bilo njegovo delo tako zelo vsestransko in so marsikje prav skalaš morali orati ledino. Lahko pa bi izpostavili alpinistično in smučarsko dejavnost.

Format: 165 x 235 mm, 112 strani, broširano, šivano

CENA: V času od 1. 2. do 29. 2. 2024 lahko knjigo kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 8,95 €* (redna cena: 17,90 €*).

*DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.

PLANINSKA ZALOŽBA V LETU 2023

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 124. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Šteinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Jurij Ravnik, Miha Pavšek

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4200 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS

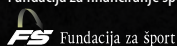
IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDELSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 44 EUR, 68 EUR za tujino, posamezna številka 4,40 EUR, poletna številka 5,50 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (33,00 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Jezero Jasna, za njim mogočini Razor

Foto Dan Briški

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Sočutje

Konec leta 2023 je minilo dvajset let od moje najnevarnejše intervencije, ko smo štirje kamniški gorski reševalci (z Radom Nadvešnikom – vodjem, Matjažem Ravnikarjem in žal že pokojnim Matejem Mošnikom) v dvanajstih urah v eni noči z vrha Grintovca v dolino srečno pripeljali dva alpinista, ob tem da je v tem času zapadlo štirideset centimetrov snega. Še danes občutim isto, kar sem takrat, ko nas je vseh šest prišlo na zasneženo parkirišče pri spodnji postaji žičnice, kjer sta nas pričakala načelnik Mivc (Janez Podjed) in žal že pokojni Janez Petrič. Nepozabno. Čista sreča in veselje do življenja in do fantov, ki smo jima pomagali.

Ko sem se pred tridesetimi leti na povabilo legendarnega Toneta Sazonova - Tonača pridružil veliki družini gorskih reševalcev, so bile neštete dramatično opisane reševalske zgodbe izpod peresa Cirila Pračka in Pavla Šegule, in tudi drugih, tiste, ki so me najbolj pritegnile v ta krog, po drugi strani pa tudi spoštovanje, ki so ga ljudje izkazovali reševalcem. Sčasoma sem spoznal, da je resničnost dosti bolj kruta, naporena in nevarna, kot je opisano v zgodbah, kajti znašel sem se pred izzivi, ki sem jim bil včasih težko kos. Eno je opraviti celo vrsto izpitov, drugo pa je preizkušnja na terenu, pogosto sredi noči, v slabem vremenu, kjer mora pisarniški delavec nositi nosila prav tako kot tisti, ki večji del svojega dela opravi fizično. Kmalu torej spoznaš, da ni vse zlato, kar se sveti. Je pa občutek, da človeku pomagaš, vseh trideset let enak, in to popolnoma zadostuje.

Na tečajih in številnih vajah, ki jih imamo v GRS, nas učijo o mnogih tehnikah, ki so potrebne na intervencijah, na vajah za prvo pomoč pa, kako pristopamo k ponesrečencu, kakšna je triaža, torej vrstni red postopkov, katera aktivnost ima prednost. Ne spomnim pa se, da bi se kdaj učili ali pogovarjali o tem, kako se obnašamo do ponesrečenega oziroma je bilo to bolj mimogrede. Kaj mu rečemo, ko pridemo k njemu, predvsem pa kako ga pomirimo. Veliko tega sem spoznal med samim reševanjem, ko so se starejši kolegi ukvarjali s ponesrečenim in z mirno besedo in razlago povedali, kako bomo poskrbeli zanj/zarj. To imaš v sebi ali pa tega nimaš. Empatijo. Sočutje. (Na spletnem portalu Slovlit je pred kratkim potekala debata na temo terminov sočutje in empatija. Ne gre za povsem identična izraza. Razlaga je šla v tej smeri: Beseda empatija je razumevanje drugega, predvsem njegovega "trpljenja", kar pa še ne pomeni, da nam je za drugo osebo hudo. Pri besedi sočutje pa nam je trpljenje drugega pomembno, ga občutimo sami, kar pa še ne pomeni, da ga razumemo. Empatija je bolj razumsko, sočutje pa bolj čustveno obarvan pojem.) Današnji veterani so to imeli in tudi pokazali.

Dejstvo je, da je danes svet drugačen, kot je bil pred tridesetimi leti. Empatija in sočutje nista več sama po sebi umevna, prej bi rekel, da sta bolj izjema. Časi so se spremenili, ti pa spreminjajo tudi nas. Tudi pomoč je bila nekad samoumevna, zdaj ni več. Primerov tega, ko nekdo odreče pomoč, je več, le pozoren moráš biti pri spremljanju novic. Zgodi se, da nas gorske reševalce obravnavajo kot nekakšno tehnično službo, podobno kot takrat, ko so ceste poledenele in pride komunala, da posuje sol. Večkrat so nas rešeni že vprašali, koliko smo plačani za svoje delo, kar nas spravi v smeh. Ne, mi smo prostovoljci, ker radi pomagamo ljudem v stiski v gorah, ki jih poznamo in jih obvladujemo. Po drugi strani pa sem doživel, da se tudi kandidati za reševalce sprašujejo, zakaj bi reševali nekoga, ki je šel v gore v japonkah. Ali ko reševalec pristopi k tresočemu se človeku, ki visi sredi stene, in mu ne nameni pomirjujoče besede. Dejstvo je, da je empatičen odnos potreben pri vseh ljudeh, ki na kakršen koli način pomagajo sočloveku, kot na primer tudi pri gasilcih. V eni zadnjih knjig (*Skalpe!*), ki sem jih prebral, dr. Uroš Ahčan piše, da je še kako pomemben pristop k bolniku, da to ni samo po sebi umevno, pri čemer nosi eno izmed poglavij njegove knjige naslov Empatija.

Svet gre v smer tekmovalnosti, konkurenčnosti, pri čemer so glavni izrazi BDP, poslovni rezultat, čisti dobiček ... in podobni. Tekmovalnost se kaže že v šoli. Pater Karel Gržan v svojih delih piše, da bi morali v prvih letih šolanja otroke namesto učenja velike količine odvečnih vsebin in podobnih neumnosti na pamet učiti večšin logičnega razmišljanja, predvsem pa medsebojnega sobivanja, prepoznavanja in sprejemanja, sodelovanja in pomoči.

Če bi tako živeli tudi odrasli, potem pomoč sočloveku tudi v gorah ne bi bila izjema, pač pa pravilo. Brez izjem.

Vladimir Habjan

UVODNIK

1 Sočutje

Vladimir Habjan

TEST OPREME

4 Prenosne kuhinje

Aljaž Anderle

PREHRANA

13 Hrana iz vrečke?

Aljaž Anderle

INTERJUJ

16 Zdravko Bodlaj

Mire Steinbuch

ZGODBA

20 Bo narava premagala naravo človeka?

Juso Ikanović

PZS PODKAST V STENI

24 Predstavljamo zgodbe z globino

Mire Steinbuch,
Vladimir Habjan

S KOLESOM

28 Kolesarski vzpon na alpinistični simbol

Mitja Peternel

DRAGOCENI SPOMIN

32 Njegova zadnja etapa

Damijan Meško

Z NAMI NA POT

34 Skriti venček poslastic mondenega središča

Tomaž Hrovat

INTERJUJ

41 Aleksandra Voglar

Alenka Bevčič

NARAVA

46 Ključno je tudi spreminjanje navad ljudi

Zdenka Mihelič

ODZIV

48 Nanga Parbat

Anka Rudolf

LITERATURA

50 Triglav je naš

Mire Steinbuch

RAZMIŠLJANJE

53 Laguna Tonček z drugega zornega kota

Andrej Stritar

MLADI

56 Pejmo v hribe

Neja Konc

KOLUMNNA

58 Rdeče packe

Bogdan Biščak

STRIP

60 Dom Valentina Staniča

Urška Godec, Matjaž Bertoncej

SPOMINI

62 Velikan gora

Magda Šalamon

REMINSCECA

65 Soča

Milka Bokal

ALPINIZEM

66 Festival alpinizma 2023

Tina Leskošek

SPOMINJAMO SE

68 Akademc s srcem

Miha Peternel, Aleš Bjelčevič, Miloš Križaj, Tina Horvat

70 ŠPORTNOPEZALNE NOVICE

70 LITERATURA

71 PLANINSKA ORGANIZACIJA

76 U SPOMIN

USEBINE USEH PLANINSKIH
VEŠTNIKOV OD LETA 1895 DALJE
NA WWW.PUKAZALO.SI

SEJEM ALPE-ADRIA

34. sejem turizma

31. 1.–3. 2. 2024

*Odkrivam
navdihujoča
doživetja*

Gospodarsko razstavišče

GR70^{LET}

Vzporedni sejem: GASTexpo – hibridni HO.RE.CA. sejem